

UPUTSTVO ZA SPROVOĐENJE SERTIFIKACIJE

*opreme i zaštitnih sistema namenjenih za
upotrebu u potencijalno eksplozivnim
atmosfera*

	Ime i prezime	Funkcija	Datum	Potpis
Izradio:	Milan Kamberović, dipl.ing.el.	RST	12.08.2019.	
Overio:	Goran Kusić, dipl.ing.maš	RK	12.08.2019.	
Odobrio:	Dejan Radujkov, dipl.ing.	Direktor	12.08.2019.	

IZMENE I DOPUNE DOKUMENTA

Izmena br	Datum	Broj strane	Opis izmene
1.	14.09.2021.	2,4,5,6,7	Izvršeno je ažuriranje Pravilnika o opremi i zaštitnim sistemima namenjenim za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama sa dopunom 21 iz 2020 godine. Dodat je opis da se sertifikacija vrši prema srpskim standardima prema listi harmonizovanih standarda koje je preuzeo Institut za standardizaciju Srbije.
2.	09.01.2023.	2,3,5	Izvršeno je usklađivanje sa Pravilnikom o opremi i zaštitnim sistemima namenjenim za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama sa dopunom 21 iz 2020 godine, u kojem je navedeno da se od 01.01.2023. godine, izbacuje prilog 13. odnosno Potvrde o usaglašenosti te je iz uputstva izbačena tačka koja se odnosila na potvrde o usaglašenosti.

SADRŽAJ

1. SVRHA	4
2. PREDMET I PODRUČJE PRIMENE	4
2.1 Predmet	4
2.2 Područje primene.....	4
3. VEZA SA REFERENTNIM DOKUMENTIMA.....	4
4. TERMINI, DEFINICIJE I SKRAĆENICE	4
5. OPIS	5
5.1 Uvod	5
5.2 Podnošenje zahteva	6
5.3 Pregled tipa (PRILOG 3 Pravilnika)	6
5.4 POJEDINAČNA VERIFIKACIJA PROIZVODA (PRILOG 9 Pravilnika).....	7
5.5 USAGLAŠENOST SA TIPOM NA OSNOVU VERIFIKACIJE PROIZVODA (PRILOG 5 Pravilnika)	8
Ovaj postupak se primenjuje na proizvode sa Sertifikatom o pregledu tipa izdatim u skladu sa Prilogom 3 Pravilnika.	8
5.6 NEOBAVEZNA SERTIFIKACIJA	8
5.7 DEPONOVANJE (ODLAGANJE) DOKUMENTACIJE (PRILOG 8 Pravilnika)	9
5.8 OCENA SISTEMA MENADZMENTA KVALITETOM (Prilozi 4 i 7 Pravilnika)	9
Ocena dokumentacije sistema kvaliteta	10
Ocena sistema kvaliteta kod podnosioca zahteva/proizvođača.....	10
SUSPENDOVANJE, POVLAČENJE I SMANJIVANJE OBIMA ODLUKE O ODOBRAVANJU SISTEMA KVALITETA	11
5.9 PRIGOVORI, ŽALBE I SPOROVI.....	11
6. ODGOVORNOST	12
7. ZAPISI	12
8. PRILOZI.....	12
9. OBRAZCI.....	12

1. SVRHA

Ovo uputstvo služi da bi se u potpunosti definisalo sprovođenje sertifikacije od strane Sertifikacionog tela.

Svrha je da se uspostavi sistem upravljanja svim aktivnostima, od iskazivanja namere podnosioca zahteva/klijenta za sertifikaciju proizvoda do izdavanja dokumentacije o sertifikaciji.

2. PREDMET I PODRUČJE PRIMENE

2.1 Predmet

Predmet ovog uputstva je proces sertifikacije koji, za račun podnosioca zahteva obavlja Sertifikaciono telo Instituta za preventivu.

2.2 Područje primene

Uputstvo se odnosi na ocenjivanje usaglašenosti sa Pravilnikom o opremi i zaštitnim sistemima namenjenim za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama ("Služeni glasnik RS", broj 10/17 i i 21/20) (u daljem tekstu: Pravilnik) koje kao usluge trećim licima pruža Sertifikaciono telo, koje se nalazi u okviru D.O.O. „Instituta za preventivu“.

3. VEZA SA REFERENTNIM DOKUMENTIMA

- ✧ SRPS ISO/IEC 17000:2008 Ocenjivanje usaglašenosti – Rečnik i opšti principi
- ✧ SRPS EN ISO/IEC 17065:2016 Ocenjivanje usaglašenosti — Zahtevi za tela koja sertifikuju proizvode, procese i usluge
- ✧ SRPS ISO 9000:2015 Sistemi menadžmenta kvalitetom — Osnove i rečnik
- ✧ IPST 01 00 Priručnik o kvalitetu Sertifikacionog tela
- ✧ IPST 02 01 Procedura za sprovođenje sertifikaciju proizvoda opreme i zaštitnih sistema namenjenih za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama
- ✧ IPST 02 02 Procedura za sprovođenje nadzora

4. TERMINI, DEFINICIJE I SKRAĆENICE

U ovom dokumentu koriste se termini i definicije navedeni u standardima SRPS ISO/IEC 17000, SRPS ISO 9000 i SRPS EN ISO/IEC 17065.

Institut za preventivu - DOO INSTITUT ZA PREVENTIVU, ZAŠTITU NA RADU, PROTIVPOŽARNU ZAŠTITU I RAZVOJ, NOVI SAD

Sertifikaciono telo – Sertifikaciono telo za sertifikaciju proizvoda Instituta za preventivu

Direktor - Direktor Instituta za preventivu

Rukovodilac – Rukovodilac sertifikacionog tela Instituta za preventivu

Klijent – organizacija ili osoba odgovorna sertifikacionom telu za osiguranje da su zahtevi za sertifikaciju, uključujući i zahteve za proizvod ispunjeni.

5. OPIS

5.1 Uvod

Namena ovog uputstva je da se pojasne svi detalji vezani za postupak sertifikacije uređaja, komponenti i sistema namenjenih za upotrebu u prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom gasova, para, maglica i prašina (u daljnjem tekstu proizvoda), odnosno njihove usaglašenosti sa *Pravilnikom o opremi i zaštitnim sistemima namenjenim za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama („Službeni glasnik RS”, broj 10/17 i 21/20) u daljem tekstu: Pravinik.*

Za ocenjivanje usaglašenosti opreme i uređaja sa zahtevima Pravilnika, primenjuju se sledeći postupci ocenjivanja usaglašenosti:

Proizvodi	Postupak ocenjivanja usaglašenosti		Isprave o usaglašenosti koje su rezultat sprovedenih postupaka
Oprema Kategorije ¹⁾ M1 ili 1 zaštitni sistemi ¹⁾	Prilog 3 Pregled tipa (Modul B)	Prilog 4 Usaglašenost sa tipom na osnovu obezbeđivanja kvaliteta proizvodnje (Modul D)	Sertifikat o pregledu tipa (ITOU) Obaveštenje o odobrenju sistema kvaliteta proizvodnje (ITOU) <i>Deklaracija o usaglašenosti</i>
		Prilog 5 Usaglašenost sa tipom na osnovu verifikacije proizvoda (Modul F)	Sertifikat o pregledu tipa (ITOU) Sertifikat o usaglašenosti sa tipom na osnovu verifikacije proizvoda (ITOU) <i>Deklaracija o usaglašenosti</i>
Motori SUS ili električna oprema ¹⁾ kategorije M2 ili 2	Prilog 3 Pregled tipa (Modul B)	Prilog 6 Usaglašenost sa tipom na osnovu interne kontrole proizvodnje i nadgledanog ispitivanja proizvoda (Modul C1)	<i>Deklaracija o usaglašenosti</i>
		Prilog 7 Usaglašenost sa tipom na osnovu obezbeđivanja kvaliteta proizvoda (Modul E)	Obaveštenje o odobrenju sistema kvaliteta proizvoda (ITOU) <i>Deklaracija o usaglašenosti</i>
Neelektrična oprema ¹⁾ kategorije M2 ili 2	Prilog 8, član 11. stav 1. tačka 2) podtačka(2) Interna kontrola proizvodnje (Modul A)	Dostavljanje tehničke dokumentacije imenovanom ili prijavljenom telu	Deklaracija o usaglašenosti
			Potvrda o prijemu tehničke dokumentacije (ITOU)
Oprema kategorije ¹⁾ 3	Prilog 8 Interna kontrola proizvodnje (Modul A)		<i>Deklaracija o usaglašenosti</i>
Svi proizvodi ²⁾	Prilog 9 Usaglašenost na osnovu pojedinačne verifikacije proizvoda (Modul G)		Sertifikat o usaglašenosti na osnovu pojedinačne verifikacije proizvoda (ITOU)
			<i>Deklaracija o usaglašenosti</i>

¹⁾ i komponente i sigurnosni, upravljački i regulacioni uređaji koji su namenjeni za navedenu vrstu i kategoriju opreme ili zaštitne siseme

²⁾ *Kosim slovima* su označeni proizvodi, postupci ocenjivanja usaglašenosti i isprave o usaglašenosti koje nisu u domenu Imenovanog tela.

Za osenčene postupke ocenjivanja usaglašenosti i isprave o usaglašenosti propisano je obavezno učešće Imenovanog tela.

Sertifikaciono telo kao Imenovano telo, a u skladu sa Rešenjem o imenovanju, sprovodi ocenjivanja usaglašenosti opreme i uređaja, koja su označena u tabeli i za koje je propisano obavezno učešće Imenovanog tela, sa odgovarajućim zahtevima iz Priloga 2 Pravilnika.

Sertifikaciono telo na zahtev klijenata sprovodi i postupke ocene usaglašenosti za koje Pravilnikom nije propisano obavezno učešće Imenovanog tela kao neobaveznu sertifikaciju.

Za ocenu zadovoljavanja zahteva Pravilnika koriste se srpski standardi prema listi harmonizovanih standarda koje je preuzeo Institut za standardizaciju Srbije.

Ispitivanja proizvoda obavljaju se u skladu sa procedurom IPST 02 01 u Akreditovanoj laboratoriji Instituta za preventivu čiji je i Sertifikaciono telo deo.

5.2 Podnošenje zahteva

Za pokretanje postupka sertifikacije proizvođač ili njegov zakonski zastupnik u Srbiji (ako se radi o proizvođaču izvan Srbije), u zavisnosti od postupka za koji se opredelio, mora podneti odgovarajući zahtev potpisan od ovlaštene osobe proizvođača ili njegovog zastupnika.

Primljeni zahtev se ocenjuje i ako je zahtev jasan daje se podnosiocu zahteva ponuda uz koju se prilaže Ugovor. Ako ponudu prihvata, proizvođač to potvrđuje i dostalja dokumentaciju za sertifikaciju u skladu sa odgovarajućim prilogom Pravilnika.

Na isti način proizvođač ili njegov zastupnik će podneti zahtev i kada se radi o dopuni tj. proširenju obima sertifikata ili izdavanju novog izdanja sertifikata.

Ako podnosilac zahteva uz zahtev dostavi izveštaj o ispitivanju tipa proizvoda izdat od strane laboratorije koja je:

- akreditovana za razmatrane poslove ispitivanja, ili u izuzetnom slučaju,
- prošla ocenu od strane Sertifikacionog tela, uvrštena u listu odobrenih dobavljača i ima potpisan ugovor o međusobnoj saradnji sa Sertifikacionim telom,

tada će Sertifikaciono telo uzeti rezultate ispitivanja kao podlogu za ocenu usaglašenosti proizvoda.

Ukoliko postupak ocenjivanja usaglašenosti za koji se opredelio podnosilac zahteva uključuje i ocenu obezbeđenja kvaliteta, za taj postupak podnosi poseban zahtev.

5.3 Pregled tipa (PRILOG 3 Pravilnika)

Sertifikacija tipa proizvoda se sprovodi prema Prilogu 3 Pravilnika. Ako su rezultati ocene zadovoljavajući Sertifikaciono telo izdaje podnosiocu zahteva Sertifikat o pregledu tipa oznake **IPST ####/gg**. Sertifikat se izdaje bez roka važnosti. Tim sertifikatom Sertifikaciono telo potvrđuje usaglašenost Ex-zaštite ispitnih uzoraka i dokumentacije za sertifikaciju sa zahtevima regulative odnosno odgovarajućih standarda.

Tok postupka za izdavanje **Sertifikata o pregledu tipa**

Postupak sertifikacije provodi se u tri faze:

a) Ocena dokumentacije

Sertifikaciono telo ocenjuje usaglašenost dokumentacije proizvoda sa zahtevima Pravilnika uz korišćenje harmonizovanih standarda ili prema bitnim zahtevima ako proizvođač ne koristi standarde. Dokumentaciju za sertifikaciju podnosilac zahteva treba da dostavi u dva primerka na srpskom ili engleskom jeziku. Prilikom ugovaranja može se dogovoriti i upotreba trećeg jezika ako to zadovoljava obe strane.

Dokumentacija treba da sadrži:

- opšti opis proizvoda;
- projektne i radioničke crteže i šeme spajanja komponenata, podsklopova, strujnih kola, itd.;
- opise i objašnjenja neophodna za razumevanje navedenih crteža i šema, kao i rada proizvoda;
- spisak standarda iz člana 8. Pravilnika, primenjenih u celosti ili delimično, kao i detaljan opis sa pratećim dokazima o adekvatnosti usvojenih rešenja za ispunjavanje bitnih zahteva iz Pravilnika, ako standardi iz člana 8. Pravilnika nisu primenjeni;
- rezultate izvedenih projektnih proračuna, sprovedenih ispitivanja, itd.;
- izveštaje o ispitivanju (ako su ispitivanja vršena)

b) Ispitivanje tipa proizvoda

Sertifikaciono telo za svaki proizvod definiše proizvođaču broj uzoraka odnosno specifične zahteve u pogledu pripreme uzoraka za ispitivanje zavisno o izvedbi uređaja, primenjenoj vrsti Ex-zaštite kao i zahtevima primenljivih standarda. Pri tome se deo ispitivanja može izostaviti ako su ona vršena ranije, a ocenjeno je da se rezultati mogu prihvatiti kao relevantni za taj proizvod.

c) Ocena ispitivanja i izdavanje sertifikata

Sertifikaciono telo ocenjuje rezultate ispitivanja i ako su oni, kao i dostavljena dokumentacija za sertifikaciju, zadovoljavajući izdaće se podnosiocu zahteva sertifikat o ispitivanju tipa.

Ako rezultati ispitivanja na tipu proizvoda i dokumentaciji za sertifikaciju nisu usaglašeni sa zahtevima, Sertifikaciono telo će o tome obavestiti podnosioca zahteva, navodeći razloge za odbijanje izdavanja sertifikata.

Dobijanjem ovog sertifikata proizvođač ne stiče pravo proizvodnje i stavljanja opreme na tržište već mora u skladu sa zahtevom Pravilnika primeniti jedan od priloga vezanih za ocenu sistema kvaliteta (Prilozi 4 i 7), pojedinačnu verifikaciju proizvoda (Prilog 5) ili ocenu interne kontrole proizvodnje i nadgledanog ispitivanja proizvoda (Prilog 6).

Odgovornost za usaglašenost proizvoda sa bitnim zahtevima za zaštitu zdravlja i bezbednost koji se odnose na projektovanje i izradu opreme i zaštitnih sistema namenjenih za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama pri stavljanju proizvoda na tržište leži na proizvođaču. U slučaju da standardi na osnovu kojih je izdat tipski sertifikat više nisu važeći, bez obzira što na sertifikatu nije naznačen rok važnosti, proizvođač mora preduzeti odgovarajuće mere u skladu sa Clarification Sheet ExNB/10/397/CS.

5.4 POJEDINAČNA VERIFIKACIJA PROIZVODA (PRILOG 9 Pravilnika)

Pojedinačna sertifikacija proizvoda se sprovodi prema Prilogu 9 Pravilnika. Ako su rezultati ocene zadovoljavajući Sertifikaciono telo izdaje podnosiocu zahteva Sertifikat o usaglašenosti oznake **IPST #####/gg**. Sertifikat se izdaje bez roka važnosti i potvrđuje trenutno stanje Ex-zaštite proizvoda.

Tok postupka za izdavanje Sertifikata o usaglašenosti

Postupak sertifikacije provodi se u tri faze:

a) Ocena dokumentacije za sertifikaciju

Sertifikaciono telo ocenjuje usaglašenost dokumentacije proizvoda sa zahtevima Pravilnika uz korišćenje harmonizovanih standarda ili prema bitnim zahtevima ako proizvođač ne koristi standarde. Dokumentaciju za sertifikaciju podnosilac zahteva treba da dostavi u dva primerka na srpskom ili engleskom jeziku. Prilikom ugovaranja može se dogovoriti i upotreba trećeg jezika ako to zadovoljava obe strane.

Dokumentacija treba da sadrži:

- opšti opis proizvoda;
- projektne i radioničke crteže i šeme spajanja komponenata, podsklopova, strujnih kola, itd.;
- opise i objašnjenja neophodna za razumevanje navedenih crteža i šema, kao i rada proizvoda;
- spisak standarda iz člana 8. Pravilnika, primenjenih u celosti ili delimično, kao i detaljan opis sa pratećim dokazima o adekvatnosti usvojenih rešenja za ispunjavanje bitnih zahteva iz Pravilnika, ako standardi iz člana 8. Pravilnika nisu primenjeni;
- rezultate izvedenih projektnih proračuna, sprovedenih ispitivanja, itd.;
- izveštaje o ispitivanju (ako su ispitivanja vršena)

b) Ispitivanje proizvoda

Sertifikaciono telo ispituje proizvod prema zahtevima primenjenih standarda. Ako neka ispitivanja nije moguće provesti na tom proizvodu Sertifikaciono telo definiše uzorke i način pripreme uzoraka koje je potrebno dostaviti na ispitivanja. Pri tome se deo ispitivanja može izostaviti ako su ona vršena ranije, a ocenjeno je da se rezultati mogu prihvatiti kao relevantni za taj proizvod.

c) Ocena ispitivanja i izdavanje sertifikata

- Sertifikaciono telo ocenjuje rezultate ispitivanja i ako su oni, kao i dostavljena dokumentacija za sertifikaciju, zadovoljavajući izdaće se podnosiocu zahteva sertifikat o usaglašenosti.
- Ako rezultati ispitivanja na tipu proizvoda i dokumentaciji za sertifikaciju nisu usaglašeni sa zahtevima, Sertifikaciono telo će o tome obavestiti podnosioca zahteva, navodeći razloge za odbijanje izdavanja sertifikata.

Dobijanjem ovog sertifikata proizvođač ima pravo da stavi proizvod na tržište, izda izjavu o usaglašenosti i uz srpski znak usaglašenosti stavi i registarski broj imenovanog tela iz registra imenovanih tela za ocenjivanje usaglašenosti, kao i poslednje dve cifre godine izdavanja isprave o usaglašenosti.

5.5 USAGLAŠENOST SA TIPOM NA OSNOVU VERIFIKACIJE PROIZVODA (PRILOG 5 Pravilnika)

Ako su rezultati ocene zadovoljavajući Sertifikaciono telo izdaje podnosiocu zahteva Sertifikat o usaglašenosti oznake **IPST ####/gg**. Sertifikat se izdaje bez roka važnosti i potvrđuje trenutno stanje Ex-zaštite proizvoda.

Uslov za ovu sertifikaciju je da je proizvođač sproveo postupak sertifikacije tipa proizvoda.

Ovaj postupak se primenjuje na proizvode sa Sertifikatom o pregledu tipa izdatim u skladu sa Prilogom 3 Pravilnika.

Ovaj postupak se sprovodi samo u slučaju da je proizvođač prilikom zahteva za sertifikaciju tipa proizvoda radi stavljanja na tržište odabrao kombinaciju Priloga 3 i Priloga 5. Ovaj postupak se ne primenjuje na proizvode za koje je proizvođač odabrao kombinaciju Priloga 3 sa priložima 4, 6 ili 7.

Podnosilac zahteva za izdavanje Sertifikata prema Prilogu 5, mora dostaviti Sertifikat o pregledu tipa i izveštaj o ispitivanju koji su izdati u skladu sa Pravilnikom.

Nakon pregleda dostavljene dokumentacije, sprovođenja kontrolnih ispitivanja, ako su rezultati ispitivanja i ocena dokumentacije zadovoljavajući izdaje se Sertifikat o usaglašenosti.

Ako rezultati ispitivanja proizvoda i dokumentacije nisu usaglašeni sa zahtevima Sertifikaciono telo o tome obaveštava podnosioca zahteva, navodeći razloge za odbijanje izdavanja sertifikata.

5.6 NEOBAVEZNA SERTIFIKACIJA

Proizvođač ili njegov zastupnik može od Sertifikacionog tela zatražiti sertifikovanje opreme za koju Pravilnik ne uslovljava izdavanje sertifikata od strane imenovanog tela. Radi se o opremi kategorije 3 kao i neelektričnoj opremi grupe II, kategorije 2 (izuzev motora s unutrašnjim sagorevanjem).

Sertifikaciono telo će sprovesti traženi postupak sertifikacije.

U slučaju zadovoljavajućih rezultata ocene dokumentacije i ispitivanja Sertifikaciono telo izdaje odgovarajući sertifikat.

Izdavanje odgovarajućeg Sertifikata za neelektričnu opremu kategorije 2, izuzev motora s unutrašnjim sagorevanjem, ne isključuje obavezu proizvođača da sprovede postupak deponovanja dokumentacije za sertifikaciju (vidi deo ovog uputstva u kojem je opisan postupak deponovanja dokumentacije) u imenovanom telu u skladu sa Pravilnikom. Pri sprovođenju postupka neobavezne sertifikacije Sertifikaciono telo će podnosiocu zahteva izdati i Potvrdu o deponovanju dokumentacije ako to podnosilac zahteva traži.

5.7 DEPONOVANJE (ODLAGANJE) DOKUMENTACIJE (PRILOG 8 Pravilnika)

Postupak se primenjuje na deponovanje (odlaganje) dokumentacije, propisane Prilogom 8 Pravilnika, za neelektričnu opremu grupe II, kategorije 2 (izuzev motora s unutrašnjim sagorevanjem), radi označavanja znakom usaglašenosti.

Za neelektričnu opremu grupe II, kategorije 2, isporučilac mora, radi označavanja znakom o usaglašenosti, sprovesti postupak koji se odnosi na unutrašnju kontrolu proizvodnje prema Prilogu 7 Pravilnika i deponovati dokumentaciju kod imenovanog tela. Sertifikaciono telo pri tome ne izvršava nikakvu proveru tehničke dokumentacije.

Sertifikaciono telo čuva tehničku dokumentaciju u roku koji zatraži proizvođač ali ne manje od deset godina od datuma izdavanja potvrde. Odgovornost je proizvođača da osigura čuvanje dokumentacije na rok propisan Pravilnikom, stoga proizvođač na vreme treba da podnese zahtev za produženjem roka za čuvanje dokumentacije.

Sertifikaciono telo potvrđuje prijem te dokumentacije i arhivira je, a podnosiocu zahteva izdaje potvrdu o deponovanju s oznakom dokumenta **IPSTD #####/gg**.

5.8 OCENA SISTEMA MENADZMENTA KVALITETOM (Prilozi 4 i 7 Pravilnika)

Ocena sistema kvaliteta se sprovodi prema prilogima IV i VII Pravilnika i standardu SRPS EN ISO/IEC 80079-34. Ako su rezultati na kraju postupka zadovoljavajući Sertifikaciono telo izdaje podnosiocu zahteva Odluku o odobravanju sistema kvaliteta oznake **IPSTQ #####/gg**. Odluka se izdaje uz vremensko ograničenje na 3 godine i uz uslov kontrolnih pregleda.

Postupak sertifikacije sistema kvaliteta proizvođača uređaja, komponenti i sistema namenjenih prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom gasova, para, maglica i prašine se primenjuje na ocenjivanje sistema kvaliteta na osnovu priloga 4 i 7 Pravilnika i standarda SRPS EN ISO/IEC 80079-34. Ovaj je poseban postupak jer se sistem menadžmetna kvalitetom može odnositi na više proizvoda.

Sertifikacija sistema kvalitete od strane Sertifikacionog tela sastoji se od pregleda dokumentacije, njenog kompletiranja i pripreme za ocenu sistema kvaliteta na licu mesta te i verifikacije otklanjanja svih utvrđenih neusaglašenosti. Po uspešnom otklanjanju svih eventualnih utvrđenih neusaglašenosti u postupku sertifikacije, u za to dogovorenim rokovima, izdaje se potvrda sistema kvaliteta na rok važnosti od 3 godine uz obavezni redovni nadzor. Neposredno pre isteka roka važnosti od 3 godine sprovodi se postupak ponovne redovne sertifikacije sistema kvaliteta.

Sertifikaciono telo izrađuje program sprovođenja nezavisne ocene sistema kvaliteta na licu mesta. Program ocene sistema kvaliteta i potrebno vreme za sprovođenje ocene određuju se u skladu sa složenošću i vrsti sistema kvaliteta i proizvodnog pogona, broju tipskih sertifikata i primenjenih vrsta zaštite te ostalih bitnih informacija kao što su naprimer postojanje drugih sertifikata za taj sistem kvaliteta ili broj lokacija ukoliko se proizvodnja odvija na više mesta. Ukoliko se proizvodnja sprovodi na više lokacija ocenjivanje sistema kvaliteta se sprovodi na onim lokacijama za koje se oceni da je to potrebno.

Ukoliko podnosilac zahteva želi promenu ili dopunu područja ili obima već dodeljene potvrde sistema kvaliteta potrebno je podneti pisani zahtev. Sertifikaciono telo će oceniti zahtev i doneti odluku o obimu prihvatanja zahteva i o tome će obavestiti podnosioca zahteva u roku od 14 dana uz određivanje potrebnih radnji i rokova za sprovođenje.

Redovni nadzor se sprovodi periodično:

- jednom godišnje, ne više od 12 meseci između, za sisteme kvaliteta koji nisu sertifikovani ili obuhvaćeni obimom prema ISO 9001 ili
- ne više od 18 meseci za sisteme kvaliteta koji su sertifikovani i prema ISO 9001.

Redovni nadzor i ocena obuhvata ocenu promena u dokumentima sistema kvaliteta i kontrolnu ocenu u proizvodnom pogonu, a sve sa radi provere funkcionisanje sistema i njegova dalja usaglašenost sa zahtevima i potvrdom sistema kvaliteta izdatom na rok od 3 godine.

Periodični redovni nadzori sprovode se po istom postupku kao i osnovni uz to što se sad uzimaju u obzir i rezultati i zapažanja iz prethodnih nadzora i sprovedenih ocenjivanja.

Ocena dokumentacije sistema kvaliteta

Sertifikaciono telo ocenjuje usaglašenost dokumentacije sistema kvaliteta sa zahtevima Pravilnika i standarda SRPS EN ISO/IEC 80079-34. Dokumentaciju sistema kvaliteta podnosilac zahteva treba da pripremi na srpskom ili engleskom jeziku. Prilikom podnošenja zahteva i davanja ponude može da se dogovori i upotreba trećeg jezika ako to zadovoljava obe strane.

Ukoliko se tokom pregleda dokumentacije pronađu nedostaci koji bi mogli biti ili jesu neusaglašenost o tome se obaveštava korisnik usluge kako bi se isti razjasnili i po potrebi otklonili pre ocene na licu mesta.

Ocena sistema kvaliteta kod podnosioca zahteva/proizvođača

Sertifikaciono telo nakon ocene dokumentacije, uz dogovor s podnosiocem zahteva, priprema plan ocenjivanja kod podnosioca zahteva/proizvođača. Plan ocenjivanja, ukoliko je potrebno, uključuje i dodatno ocenjivanje kod dobavljača koji se smatraju bitnim za protiveksplozivnu zaštitu Ex-opreme koju podnosilac zahteva želi da proizvodi u skalu sa Pravilnikom.

Podnosilac zahteva po prijemu plana ocenjivanja može zatražiti izuzeće nekog od članova ocenjivačkog tima ili promenu rasporeda termina.

Tokom ocenjivanja posmatra se implementacija uspostavljenog sistema kvaliteta i njegova usaglašenost sa zahtevima Pravilnika, SRPS EN ISO/IEC 80079-34 i drugih primenjivih standarda.

Na kraju ocenjivanja na licu mesta, a na osnovu prikupljenih dokaza, održava završni sastanak na kojem se svi nalazi, zapažanja i zaključci iznose korisniku usluge. Nakon sastanka izrađuje se zapisnik koji sadrži najmanje sledeće informacije o uspostavljenom sistemu kvaliteta:

- a) datum i mesto/a ocenjivanja,
- b) imena osoba ocenjivačkog tima i osoba prisutnih od strane proizvođača ili podnosioca zahteva,
- c) obim za koji se sprovodi ocenjivanje sistema kvaliteta uključujući za koje vrste zaštita i na koje sertifikate tipa se odnosi,
- d) zapažanja o usaglašenosti sistema kvaliteta sa zahtevima Pravilnika i standarda, sa jasno istaknutim neusaglašenostima, ukoliko ih ima.

Nakon ocenjivanja Izveštaj o rezultatima ocenjivanja i eventualnim neusaglašenostima dostavlja se podnosiocu zahteva.

Nakon otklanjanja eventualnih neusaglašenosti, Sertifikaciono telo na osnovu dokaza o otklanjanju dostavlja podnosiocu zahteva Odluku o odobravanju sistema kvaliteta. Ukoliko neusaglašenosti nisu otklonjene sertifikaciono telo o tome obaveštava podnosioca zahteva.

SUSPENDOVANJE, POVLAČENJE I SMANJIVANJE OBIMA ODLUKE O ODOBRAVANJU SISTEMA KVALITETA

Postoje četiri osnovna razloga za suspendovanje Odluke o odobravanju sistema kvaliteta:

- da je Sertifikaciono telo utvrdilo da se proizvođač ne drži uslova dogovorenih prilikom dodele Odluke, tj. uslova potpisanih u sporazumu,
- da sistem kvaliteta kontinuirano ili ozbiljno ne ispunjava zahteve zakonskih propisa i odgovarajućih standarda,
- da korisnik usluge ne dopušta sprovođenje kontrolnog ocenjivanja ili ne želi da sprovede kontrolno ocenjivanje
- korisnik je sam zatražio suspendovanje Odluke.

Za vreme suspenzije Odluka je privremeno nevažeća. Ukoliko je Odluka suspendovana korisnik usluge je u skladu sa sporazumom obavezan da prekine upotrebu logoa Sertifikacionog tela i da prestane da se na bilo koji način poziva u svim svojim reklamnim materijalima na Odluku. Sertifikaciono telo će u svom registru na web stranicama jasno naznačiti da je Odluka u statusu suspenzije.

Sertifikaciono telo će zatražiti objašnjenje proizvođača i pokušati da reši problem dogovorom u razumnom roku ali ne dužem od 6 meseci. U slučaju nemogućnosti dogovora Sertifikaciono telo će povući Odluku ili smanjiti njen obim. Povučene odluke se brišu iz registra na web stranicama Sertifikacionog tela.

Ukoliko sistem kvaliteta korisnika usluge nije usaglašen samo jednim delom sa zahtevima Pravilnika odnosno standarda, a taj deo je moguće isključiti iz obima bez bitnih uticaja na preostali deo sistema kvaliteta, Sertifikaciono telo može smanjiti obim Odluke sistema kvaliteta na onaj deo sistema koji je u skladu sa zahtevima Pravilnika i normi.

Imenovano telo obaveštava ministarstvo koje ga je imenovalo o izdatim ili povučenim odobrenjima sistema kvaliteta i periodično ili na zahtev mu dostavlja liste odobrenja sistema kvaliteta koje je odbilo da izda, povuklo, suspendovalo ili na drugi način ograničilo.

Imenovano telo obaveštava druga Imenovana tela o odobrenjima sistema kvaliteta koje je odbilo da izda, koje je povuklo, suspendovalo ili na drugi način ograničilo, a na njihov zahtev i o odobrenjima sistema kvaliteta koje je izdalo.

5.9 PRIGOVORI, ŽALBE I SPOROVI

U slučaju da podnosilac zahteva ima prigovor/žalbu na izdati sertifikat/odluku ili na odbijanje izdavanja sertifikata/odluke ili bilo koju za njega nepovoljnu odluku Sertifikacionog tela tokom postupka ocenjivanja usaglašenosti, mora je poslati Sertifikacionom telu u pisanom obliku. Ukoliko žalba ne stigne u pisanom obliku Sertifikaciono telo će postupiti na način koji smatra prikladnim. Nepovoljne odluke uključuju:

- odbijanje prihvatanja prijave,
- odbijanje nastavka ocenjivanja usaglašenosti,
- odluke o odbijanju, suspenziji ili povlačenju sertifikata/odluke,
- da korisnik usluge ne dopušta sprovođenje kontrolnog ocenjivanja ili ne želi da sprovede kontrolno ocenjivanje
- sve druge aktivnosti koje sprečavaju dobijanje i/ili održavanje sertifikata/odluke.

Sertifikaciono telo će sprovesti postupak obrade prigovora/žalbe prema postupku predviđenom u Poslovniku o kvalitetu IPST 01 00 i Proceduri za postupanje sa prigovorima i žalbama IP 02 08 koja se može dobiti na zahtev. Podnosilac zahteva će biti dopisom obavešten o stavu Sertifikacionog tela u vezi sa primljenim prigovorom/žalbom. Sertifikaciono telo će pokušati da reši problem dogovorom u razumnom roku

ali ne dužem od 30 dana. Ako primedba/žalba nije pozitivno rešena podnosilac se u tome slučaju može žaliti nadležnom ministarstvu.

Pre donošenja odluke sprovodi se provera i analiza primljenih informacija u žalbi. O rezultatima rešenja žalbe podnosilac se obaveštava u pisanom obliku. O svim žalbama i preduzetim merama vode se zapisi.

Bilo koja osoba ili organizacija može u pisanom obliku izraziti Sertifikacionom telu nezadovoljstvo koje se odnosi na njegove aktivnosti ili aktivnosti drugog proizvođača čiji je proizvod ili sistem kvaliteta sertifikovan od strane Sertifikacionog tela i dobiti odgovor.

Sertifikaciono telo ocenjuje značaj iskazanog nezadovoljstva i u slučaju njegove opravdanosti, preuzima odgovarajuće radnje. Postupak postupanja s iskazanim nezadovoljstvima se smatra najstrožom poslovnom tajnom kako bi se zaštitili i nezadovoljna strana i korisnik usluga Sertifikacionog tela.

Pre donošenja odluke sprovodi se provera i analiza primljenih informacija u izrašenom nezadovoljstvu. O rezultatima rešenja pritužbe, podnosilac i korisnik usluge se obaveštavaju u pisanom obliku. O svim pritužbama i poduzetim merama vode se zapisi. Sertifikaciono telo će pokušati da reši problem dogovorom u razumnom roku ali ne dužem od 30 dana.

Ukoliko pritužba ne stigne u pisanom obliku ili stigne iz neidentifikovanog izvora Sertifikaciono telo će postupiti na način koji smatra prikladnim. Ukoliko se oceni da postoji potreba, Sertifikaciono telo će u dogovoru sa podnosiocem pritužbe i korisnikom usluge dogovoriti pod kojim uslovima sadržaj i rešenje pritužbe smeju biti javno dostupni.

6. ODGOVORNOST

Ovo uputstvo mora poznavati i po njoj postupati kompletno osoblje koje je angažovano na poslovima sertifikacije, a odgovornost za njeno sprovođenje je na strani Rukovodioca Sertifikacionog tela.

7. ZAPISI

Svi zapisi koji nastaju u procesu sertifikacije proizvoda i u vezi sa tim ispitivanjem čuvaju se 10 godina po predmetima sertifikacije kod Rukovodioca ST.

8. PRILOZI

Nema.

9. OBRAZCI

Nema.